

Czílo 33.
16. augusta.

Bomhaj Bóh!

Pětník 18.
1908.

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwość da.

Njech ty spěvaš,
Swérne dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kózdu žobotu w Ssmolerjez knihiczhczeńi w Budyschinje a je tam ja schtvrtołetni pschedplatu 40 np. doftacž.

9. njedžela po ſvjatej Trojizy.

1. Pětr 4, 7—11.

Nasche žiwjenje precz lěta,
Bórsy pschińdu žně toh' ſwěta,
Bomhaj, so ſmy hotowi!
Khryſhcze, daj dla ſwojoh' mjenia,
So kaž pſcheniza ſefrawjena
Pſchińdžemy tam k ſbóžnoſezi!

Tak wueža naš nětko nasche wotežnjate pola proſyčz, kíž chzedža naš dopomnicz na tamne poſlednie wulke žně, hdžej budže tón řenjes k ſwojim žnežam prajicž: „Sałožcze ſerpy, pſchetož žně ſemje ſu wuſhle.“ Tehdy ſebi nje-móžemy niežo hórzyſcho žadacž, hacž ſo bychmy jako ſrale a czežke ſnopy ſo domkhowali do Božich węžnych bróžnjow. Hacž je tón čaž tak jara daloko? Tak wuele je wěſte: po tym ſo je naſch řenjes Jeſuſ Khryſtuſ do ſwěta pſchischoł a ſluk ſascheho wumozjenja dokonjal, ſmy nětko w poſlednim čažku živi, tak ſo móžeshe hižom pſched 1900 lětami ſvjatym Pětr jowle w naſchim teſcze pižacž: „Blisko je pſchischoł kónz wſchitkých wězow.“ Řeſhesczijenjo ſu ludžo poſlednjeho čaža a maya jako dobri ſastojnizy a ſwěrni wotročzhy ſwojeho řenjesa ſo kózdy čaž na jeho pſchichod hotowych džeržecž; pſchetož jeho džen pſchińdže jako paduch w noz̄y. Abo chzyl tu ſchtó prajicž: „To ma hiſhcze dobru khwili; mér je a žadyn ſtrach“, i tajkim ſo njechamy dolho wurečzowacž, ale chzemy jeho poſkaſacž na jeho ſamſneho žiwjenja krótki čaž a bliſki kónz. Hlaj,

hdž masch wotjal czažnycž ſi tuteho ſwěta, njeje dha tehdy ſa tebje, ty ſhrobly cžlowjecze, wopravdze pſchischoł kónz wſchitkých wězow, kónz wſchitkých ſemskich ſublow a czežnych lóſchtow, kónz wſchitkých ſwětnych wježelow a czažnych nadžijow? Tak bórsy wot ranja ſo móže do wjeczora wſcho wobroczicž! Duž wſminu woboje hromadu, kónz wſchitkých wězow a kónz naſcheho žiwjenja, a dajmy ſebi wot ſvjateho Pětra prajicž: tak mamy ſo jako ſchesczijenjo hotowych džeržecž na kónz wſchitkých wězow abo tak mamy živi bycž w tym čažku, ſo mohli junu wobſtač na poſledním ſudu.

„Budžcze ſtróſbi a wachujče k modlitwam“, to je Pětrowe prěnje napominanje, a kaž jowle tón wučobník, tak je tež wſchudžom tón řenjes, hdžej wón w ſwojim pſchichodze rěczi, nam wachowanje a modlenje poruczil a pſchikala: „Teho dla wachujče kózdy čaž a modlcze ſo, ſo byſhce dostojni byli, czeſkycž temu wſchitfemu, ſchtož ſo podacž budže a wobſtač pſched cžlowiskim ſynom“. Hdž je nam kónz wſchitkých wězow pſchego bliſko, ſchto leži nam bliże, hacž ſo ſi wutrobnym modlenjom a proſhenjom k temu czeſkam, kotrehož lěta niždy njeſchestanu a kotrež wostanje, hdž wſchitko druhe ſahinje? Hdž mamy ſo wſchitzhy ſjewicž pſched ſudnym ſtolom Khryſtuſowym, ſchto dha je nuſniſcho, hacž ſo ſi čažom, radſcho dženža hacž jutſje, hradi phtam ſola teho, kíž chze nětko hiſhcze hnadi na naš hič dacz ſa prawo? Hdž dyrbimy ſo ſe ſvjatym žiwjenjom a ſi bohabojaſnym waschnjom k jeho pſchichodej hotowacž, njechamy dha ſo

ł njemu wo móz s wyżołosze wołacz, wo dar świątymo Ducha, wo wěru, lubośc, nadźiju, wo wschitke kschescijanske poczinki? A ł tajkim modlitwam, praji świątym japošchtol, dyrbimy wachowacz a strōsb i bęz. To płaczi wo czelnej faž wo duchownej strōsboſce. Ptaczek s mokrymaj kschid-leskomaſ sbo njemože do wyżoka posběhnyč, a kał móže czlowiek nutrnoſc męcz ł wjeczornej modlitwie, hdyz je sbo prjedy tórnym harowatym wjeſełosciam podał, abo ł rānszej modlitwie, hdyz rano s pustej głowu stawa? Kał chze duscha se śwojim Bohom ręczecz, hdyz je wot luboſče ł śwetej, wot śwētnego lōſchta a czelneho wjeſela wscha połna a piana? Duż, kiz w na śwojego Ćnjesa czakacze, budże strōsb a wachujcze ł modlitwam.

„Pſchede wschitki wězami pał mějče mjes sbo u ſylnu luboſc”, piſche świątym Pētr dale. Haj, schto dha budże junu śudnik źivych a morwych pola śwojich wěrja-zych najbole pytač? Nježo druhe, hacż schtož je praweje wěry najwěscishe wopokaſmo a najkraſniſhi plód, to je luboſc. Chzemli dobre dowérjenje męcz na śudnym dnju, dha stejny sa tym, so bychmy mjes ſobu meli ſylnu luboſc. Wona wopokaſe sbo najprjedy we wodawanju. „Luboſc pſchikrywa hréchow hromadu”. To njerěka, jako mohli my śwoje hréchi pſchikrywacz se ſkutkami luboſče, fotrež bližſhemu wopokaſujemy, ně, to czini jeniczy Jesu-ſowa ſaſlužba, hdyz ju we wěrje ſapſchimnemy; ale schtož je bližſhi ſhreſchil, to dyrbimy niz wotkrywacz a mjes ludzi roſnijecz, ale pſchikrywacz, s tej luboſcju pſchikrywacz, kiz pſchezo ſaſo rad wodawa, niz ſydom, ale ſydom dzeſacz krócz ſydom krócz, niz jenož jedyn hréch, ale hréchow hromadu. Runje ſpominanje na kónz, na naschu abo na nascheho bližſcheho ſmiercz dyrbis naſt k temu czim hoto-wiſchich czinicz. Ale kaž we wodawanju, tak wopokaſe sbo prawa luboſc tež w dawanju, so by bližſhemu we wschej czelnej nusy pomhała a ſlužila. Teho dla ſlyſhiny dale: „Hospodujcze sbo radzi mjes ſobu bjes morkotanja.” Tajke napominanje bě woſebje nusne w tamnych prěnich czabach kſchescijanstwa, hdzež kſchescijenjo husto wuhnaczi a pſchesczehani bjes wěſteho statoka woſkoło bļudžachu. Nam chze tajke napominanje prajicz: Njech je wasch dom hospoda ſmilneho Samaritskeho, kiz je kózdemu pomožy potrjebnemu woſewrjena; wiedźce pohanow do hospody kſchescijanskieje zyrkwe; pomhajcze k temu, so bychu waschi wěrybratſja w roſpróſchenju hospody meli, hdzež mohli ſo woſkoło Božego głowa ſhromadzowacz a ſo na rjanych Božich ſlužbach woſchewicz, a to wschitko dyrbis ſo wot naſt ſtač „bjes morkotanja”, s wjeſelej a hotowej wutrobu; pſchetož wjeſeleho dawarja lubuje Bóh. — To wschak je wěſte, dary ſu wschelake a ſu wschelako wudželene, ale bohaty abo kħudy, wyżoki abo niſki, młody abo stary, něſhoto ma kózdy, s czimž móže bližſhemu ſlužicz. Teho dla ſo nam tu pſchimola: „Sſlužcze ſebi jedyn druhemu s tym darom, fotrež je kózdy doſtał, jako ezi dobri ſasto-nizy teje wschelakej hnady Božej”. Kſchescijan, kiz na śwojego Ćnjesa czaka, njemože ſtwój czab lepje nałożowacz, hacż ſo bratram a ſotram w luboſci ſluži.

Napoſledku pał napomina naſt świątym japoſchtol ł śwērnoſczi, ł śwērnoſczi w powołaniu. „Kęczi-li ſchtó, njech ręczi jako Boże głowo. Ma-li ſchtó tajku ſlužbu, njech ſluži po tym ſamoženju, fotrež Bóh wudžela, ſo by we wschęch wězach Bóh kħwaleny był pſches Jesom Kħryſta, fotremuž budž czescz a móz wot wěcznoſcze hacż do wěcznoſcze.” Schtóż ma we woſadze ręczecz, w zyrkwi

jakо prēdać, w ſchuli jako wuežer, w domje jako hospodař tón dyrbis ręczecz, niz ſchtož ſo jemu ſda, ſchtož wón pyta a žada, ale ſchtož chze Bóh męcz a ſchtož je ſ Božim głowom pſches jene, ſo moł Bóh ſam na to śwoje hamjeń prajicz; tón dyrbis proſhyč: Hdyz w mojimi hamcze mi ſo ręczecz pſchiblusch, dha głowam ducha daj a móz bjes poroka. A wschitku śwojmu ſlužbu, fotruž mamy wobſtaracz, njech je kajkaž chze, dyrbimy ſ tej ponižnoſcę czinicz, fotraž wě a wopomni, ſo ſam wot ſebje nježo njeſamōžemy, ale ſo Bóh ſam je, kiz ł wschemu ſamoženje wudžela, tak ſo by we wschęch wězach Bóh kħwaleny był pſches Jesom Kħryſta.

Strōſbi ł modlenju, horzy w luboſci, śwērni w po-wołaniu — tak chzemli czakacze na śwojego Ćnjesa, tak chzemli ſo hotowych džeržecz na kónz wschitkich wězow. Duż proſchmy:

Daj, ſo we prawej światloſci
By wjedli śwoje źiwjenje,
Ty mózſch dacz móz ſamlutli,
So by ſo hréchow hladali,
Sso śwētnych lōſchtow ſdžerželi,
Te wschę ſu morwe ſkutki.
Sbudź ty, ſo by
Nascha duscha ſa tym ſtała,
So by w njebju herkſtwo brała (ſhērl. 132, 7).
Hamjeń.

K. w P.

Měr w Bosy.

(Spitta.)

Amos 5, 4.

Pſtasch, czloweče podarmo we tebi
Sswielo, ſbože, měr a radoſc wschu,
Ach, dha źiwe źórlo wuſwol ſebi,
Khwatajz nět k Bohu wróz ſo tu.
Hdzež je ſpočala ſo twoja radoſc,
Hlej, tam ſložuj ſwoju ſyku żadnoſc;
Duscha halle tehdy nam'ka měr,
Hdyz tu woſmje k ſtowiczelej częſt.

Ale ach! ty njem'žes h njemu czahnyčz,
Hrēchow murja wschak eže wotdžela —
Ach, ſo by ta murja čħyħla panhez! —
Hlej wschak, hlej, ezi ruk ſoſcieza
Luby Sbbžniſ, wón ezi dawa radu,
Woſbēha eže k Wózzej ſ lutej hnadi;
Wschak wón ſylnu murju roſlama,
Taſko na kſhižu ſo woſrowa.

Tak je twój Wóz źiwjenje ezi podał,
Kiz ezi Sbbžniſ hiſčeze junfróz da;
Haj, ſchcze wjaz' je twój Bóh tebi dodał:
Tu pſches czemny dol tež wodžerja,
Sſwojoh' Ducha, Ducha roſhwęczenja,
Ducha mera, Ducha wuſwęczenja,
Kiz ezi pomož k dobrom' podawa,
Wuczi tež, kaf Wóz eže lubo ma.

Nět ſy wrózil ſo ſaſ' k studni krafnej,
A pſches ſawjesch tutej' czabnoſcze
Għadatej nět woczi wjeſt' lej, jaſnej
Do radostnej' ſbōznej' wěcznoſcze;

S tými hłowami se stana wustupischtaj a pomalu psches rožojtu Łuku kraczeschtaj.

S přenim šwitanjom Hobrski Bohuwér do stana sastupi, kótořž sajathch hošpodowasche. Kolo wočko bě wscho czech. S wutrobnym dželbračom wón na rjane wobliczo młodzenza hładowasche, kótořž hishcze we hľubokim spanju ležesche. S czechia k nemu pschistupiwschi, so zunjo jeho ramjenja dôtky.

„Ssh th, Mařka?“ wón we wosmarnym hónje šeptnij, hłowu sočo na hívj walečk hłomy počili a dale spasche.

Hishcze ras Hužita jeho sa ramjo pschimy a to trochu kručíšho. Siegmund hłowu posběže, na wophtarja proscé hladajo; potom hlyšot dopomijecža jeho wobliczowe čahy pschelecz. „Mi je tak, kóž bych Vař hžom něhdze widžal“, wón pscheczelne sa pocža; ale ta dolha broda . . .“

Hužita porst k hubomaj složi, k snamjenju, so čhytl mječžecž, a jemu kivny, so by sa nim schol. Siegmund čhyſche so posběnycž, ale ruzh, na kotrejž so sapjerasche, jemu hlužbu sapowjedžiſtej. Wot putow hñdzeneho dnja běchu člónki pscheshurowane a nětka hylne naběžane.

„Pomhaj mi trochu, dobrý pschecželo! Twojej hylnej ruzh dyrbitej mojej sarunacž, jeli tudy njedýrbju ležo wostacž.“

Hobrski Hužita młodzenza podpjerasche, so tón bórsh na hwojim nohomaj stejesche. Mječžizh wjedžer do předhy džesche, a sa krótku hñwilu běchtaj nawjedowarjowý stan dozpiłoj. Sawjesch, psched nutskhodom wižozh, bu posběhnjeny, a Hužita Siegmunda nutš hñm. W stanje bě hishcze hñetro cžnicžkoje; Siegmund nje možesche teho dla wobliczowe čahy teho muža, w kotrejž možy běše, spōsnacž.

„Kňes Siegmundo cžekli,“ tón hłowo sapšchija, „kym Vař scwołacž dał, so bych so Vař jako pschecžel wopraschał, hacž čhceče w lehwje Hužitow wostacž.“

„Schtó Wy scže?“ so Siegmund s dyhcžithm docžakanjom woprascha; „podoba a rěč je ta mojeho najstarschego pschecžela; — daje mi Wasche wobliczo wohladacž, a — Bóh čhytl dacž, so by mje moja nadžija njesjebała!“

Wón k njesnatumu bliže pschistupi, so by jemu kručíšho do wocžow pohladał; tola tón scžeh wo tym hale njevočaka, ale pschecžela do hwojehu rukow samkny. S dobom jemu tež scheptnij: „Mój njezmjemoj tak wótsje rěčecž, so to strož hlyšchi; hewak budže mi hñano njemóžno, něchto sa Tebje cžinicž. Hužitojo tež pschecžela hwojeho wyschka njepschepusčcža, je-li jich napschecžiwnik.“

„Steju dha wopravdže psched Rudolfom s Harta, s kotrejž schkłe kym jédl, s kotrejž hñlucha kym pil a kotrejž lehwo kym dželil?“

„Haj, mój pschecželo; Twoje přenje sacžucže Čže njeje smyšlo.“

„Budž Bóh sa to hñwalen!“

„Tola s wotkal pschindžesch, hdžeha čhesh? Njevošmi mi moje praschenje sa slo; ja to Twoje dla cžinju.“

„Ja čhytch k Hužitam, pschindžech pschecživo woli do rufi Shorjelčanow a kym pschecživo jich woli tu, hdžez čhytch.“

„Hdyž je tak, dha žana nusa njeje; jeno to dyrbju Čzi do předka prajicž, so so mjes nami humor lohko sle wulkaduje. Wopravdžith Hužita jeno s biblijskimi hłowami hraje a je pschi tym stajne hñhalz. Schtóž jich swonkowne formy nima, teho nabožinu Hužitojo s njedovéru wobhladuja.“

„Budž mi cžejko, so do jich spodžitvnych wachnjow namakacž.“

„A tola to dyrbisch, čhesh-li s nami cžahnyč. Ale pój, čhemoj so hñwilk wolkach pschelhodžowacž, hdžez naš žane zuse wuchu nježlyšcha. Tam dyrbisch mi pschednoschi wo ſebi kym džeržecž po runje nashonjenej dispozicji.“

Wónaj porno ſebi psches Łuku kraczeschtaj a pschindžeschtaj k jažnej rěčžy, w kotrejž so wumyšchtaj; na to pschi kromje leža, kž bě wot stanow najsdalenisch, horje a dele krodžeschtaj. Siegmund ſapocža: „Ty wěsch, so ſu moje hrody wot Hužitow spalene, dokoř hým Wjazklawowý ſyn a so jím pschisamknyč nochžych. Moja wboha mač na rošlemjenu wutrobu ſemrje, a ja w horacžiach naſcheje wótcžin wokolo bludžach. Skónčzne ſebi pschedewſach, do Krocžebuſa cžahnyč a so tam na někotry čaž ſaſhydlicž. W Krocžebuſu buč wot Hanža ſe Shorjelza, kotrejž tam naděných, žaſtoſtne ſſchitwodženij a wot wſchitfich mlodých a starých knjeſow wužměſcheny. Na měſče kruče wobſamknych, so do Čeſkeje podacž a na ſtronu Hužitow ſtupicž. Na pucžu tam hwojeho najhorschego njepſchecžela trjehich. Wón je něchto ſnajomſtwa ſ mojim mječžom ſčinił, ale bohužel cžekný. Pschipadnje naš poſdžischo wotdželenje jeho ludži ſetka, ſ kotrejmiž k bitwie pschindže, pschi cžimž bučmy pschewinjeni. Mój wjedžer, hñvěrny Sſerb, kotrejž tež woni ſa wjedžerja ſebi wuſwolichu, je so ſ wotpohlaſdom na wopacžny pucž dał a naš ſem pschivjedl. Mi so po tajkim žane wjetſche ſbože dostačž njemóže, hacž ſo buč wot Twojich ludži ſajath.“

„Mi žel cžini, ſo Čže jeno wjeczenje k nam wjedže.“

„Mój najdróžſhi! Niz jeno to; ale ſo wěrnoſcž rěču: na božne blaſniwſtwo na žaite wachnje niz. Kaž wěch, Hužowu wucžbu póſnawam, ale mi ſo njeſubi, ſo ju ſ mječžom wupſchescžeracž. Sdželenje hwojich hlybſchich ſamýklow dyrbju na pschihodniſchi čaž wotſtorcžicž, a dokoř ſo njemóžli wot Tebje dželicž, dha drje ſo k temu bórsh ſkladnoſcž namaka.“

„Derje. Tola tu ſallineža hžom trompejta, kotaž naš k ranischej modlitwje woča. Pój ſobu! Po njej potom do stana k ſnědanju pónđemoj.“

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Biblijſki pucžnik na pſchichodne lěto 1909 je ſa ſakſe evangelske wožady ſestajal knjeg farař em. Žakub w Budyschinje. Wón je tež ſa to lěto dobročiwje ſestajenje naſchego ſerbſkeho pucžnika na ſo wſal.

— Hornjoluziſka předářka konferenza ſo 30. ſeptembra w Habrachéžizach ſeňdže. Pschednoschecž budžetaj knjeg prof. Tima Lipſčanſki a knjeg farař Bruffig ſ Wulkeho Schunowa.

— Nowa želesniza ſ Rakez do Wojerez ſo 1. ſtobra wočewri. Žeſdný plan je ſo hžom woſjewil. Čahy ſmeja dobre pschihamknenje tak derje w Budyschinje kaž tež wot Wojerez do Barlina. Prěni čah jéđze kaž hacž dotal rano wot Rakez do Budyschyna, ſchtož je wožebje wažne ſrijedu a ſobotu ſa tých, kotsiž na wici do Budyschyna jéđža, kaž tež ſa dželacžerjow, pónđzelu rano do Budyschyna na dželto jéđžazých. S wotewrjeniom noweje želesniziž do Wojerez ſu ſo nětka ta nadžija a te pschecža, kotaž ſu ſo lětžežatki dočho we wutrobach nožyle, dopjelnile.

— Hrabja Zeppelin je nowe woſphyt ſe hwojim powětronom, ſ kotrejmiž móže tež pschecživo wětſifel jéđžicž a kotrejž móže po wětſym pucžu w powětrje wodžicž, cžinił a wone ſu ſo tež derje poradžile. Wſchudžom, hdžez je powětron pschijel, ſu jeho ſ wulkiem holdowanjom powitali. Hacž runje je jeho wunamařanje jara wažne a pschichodej wulki wužitk pschinječe, je tola tež hrabja Zeppelin naſhonicž dyrbjal, ſo je člowjek hlyšby pschecživo naturſtim mozam, kotaž w hylnej ruzh Bož. „a. Pschi hwojej jéſbje pschindže wón ſe hwojim powětronom do njewjedroweho wichora, kž powětron ſ kótwizow storhny a . . . haže, ſo ſo ſapali. Někotři ſu ſranjeni, Zeppelin ſam je ſranjeny wostak. Powětron ſam, kotrejž naprawjenje a natwarjenje je jara drohe, je pak do zyla ſnicženj. Wulke pjenježne wopory budža nusne, tón powětron ſaſo ſ nowa natwaricž. Hdyž je stat jemu nětka tež 500 000 hriwnow wuplačžil, budže to ſ cžejko k wurunanju naſtateje ſchłodj dožahacž.